CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN BRAZI

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В БРАЗИЛІЇ

Івасишина Наталія
Національний транспортний університет
Київ, Україна
ivasishina_n@ukr.net

Вступ. В умовах глобалізації та зростання мобільності населення туристична індустрія набуває особливого значення як важливий чинник соціально-економічного розвитку країн і регіонів світу.

Бразилія є однією з провідних туристичних дестинацій Латинської Америки завдяки унікальному природно-ресурсному потенціалу, багатій культурній спадщині та різноманітності туристичних ресурсів. Країна приваблює мільйони туристів своїми природними об'єктами, пляжними курортами, культурними традиціями та масштабними міжнародними заходами. У зв'язку з цим питання розвитку туризму в Бразилії є надзвичайно актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору.

Водночас туристична галузь Бразилії стикається з низкою проблем, які стримують її подальший розвиток. Серед основних викликів варто виділити недостатній рівень розвитку транспортної та туристичної інфраструктури в окремих регіонах, питання безпеки туристів, нерівномірність територіального розвитку туристичної діяльності, а також екологічні проблеми, пов'язані з інтенсивним використанням природних ресурсів. Це зумовлює необхідність комплексного дослідження сучасного стану туристичної індустрії країни та визначення перспектив її розвитку.

Питання міжнародного туризму, оцінки туристичного потенціалу країн світу та особливостей функціонування туристичної галузі знайшли відображення у працях таких науковців, як М. Мальська, Ю. Миронова, В. Папп, О. Петренко, І. Саух, І. Смаль та інших. Водночас аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про необхідність подальшого вивчення особливостей розвитку туристичної галузі Бразилії, її конкурентних переваг, проблем функціонування та перспектив розвитку в умовах сучасних глобальних трансформацій.

Метою дослідження є вивчення теоретичних і прикладних аспектів міжнародного туризму, аналіз сучасного стану туристичної галузі Бразилії та визначення перспектив її подальшого розвитку.

Результати дослідження

У результаті проведеного дослідження розглянуто теоретичні аспекти міжнародного туризму та визначено його роль у розвитку світової економіки. Досліджено сучасний стан туристичної галузі Бразилії, охарактеризовано її туристичний потенціал, визначено основні туристичні центри та перспективні види туризму. Проаналізовано ключові проблеми та стримуючі фактори розвитку туристичної сфери країни. Проведено PEST- та SWOT-аналіз туристичної галузі Бразилії, що дало змогу визначити її сильні та слабкі сторони, можливості та загрози розвитку, а також окреслити стратегічні напрями подальшого вдосконалення туристичної діяльності.

1. Міжнародний туризм у системі світового ринку послуг: сучасні тенденції розвитку

Поняття “туризм” сформувалося в процесі розвитку масових подорожей і поступово набуло статусу складного соціально-економічного явища, що охоплює тимчасове переміщення осіб за межі звичного середовища з метою відпочинку, ділової діяльності, лікування або інших цілей, не пов’язаних із отриманням доходу. Ми можемо говорити про туризм як про соціальне явище, пов’язане з добровільною тимчасовою зміною місця розташування, середовища та ритму життя, а також безпосереднім контактом із довкіллям (природним, культурним чи соціальним). Це соціальне явище настільки багатогранне, що практично неможливо дати точне та повне визначення (Malska, 2021).

Туризм можна розглядати у широкому та вузькому розумінні . У широкому розумінні туризм - це будь-який шлях людського руху в просторі, який залишається поза повсякденним життям або поза повсякденними справами. Щоденні поїздки з дому на роботу та з роботи додому не класифікуються як туризм, а регулярні поїздки на риболовлю або в ліс - це вже туризм. Прогулянка до магазинів по дорозі на роботу - це не туризм, а відвідування ярмарку або цілеспрямована поїздка до торгового центру в іншому місті належить туризму, якщо ця поїздка не була здійснена для товарів, які регулярно купуються для повсякденних потреб .

Міжнародний туризм у світі - одна з перспективних сфер світової діяльності, яка приносить визнання та прибуток країнам. Аналіз останніх досліджень та публікацій у галузі туризму показав значний інтерес науковців різних галузей до цієї проблеми. За даними Всесвітньої туристичної організації, у 21 столітті туризм стане головною силою світового розвитку. Це не тільки допоможе збільшити ВВП, але також зіграє ключову роль у перекладі прибутку розвинених країн на країни, що розвиваються. За останніми даними, туризм відкриває значні можливості для створення робочих місць, зростання доходів, фінансування інвестиційних проектів (Smal, 2021).

Аналіз сучасного стану ринку туристичних товарів та послуг, перспектив його розвитку та значення міжнародного туризму як джерела валютних надходжень світової та національної економіки, розширення міжнародних контактів, зайнятості є надзвичайно важливо.

Для зручності статистичного обліку туристичні цілі об’єднуються у кілька блоків. Таким чином, класифікація туристичних цілей дозволяє систематизувати різні види подорожей для статистичного обліку та більш точного аналізу туристичних потоків. Як видно з таблиці 1, туристична діяльність охоплює широкий спектр напрямів - від рекреаційного відпочинку до професійних, освітніх і релігійних подорожей. Такий підхід забезпечує комплексне розуміння структури туризму та сприяє ефективному плануванню розвитку туристичної галузі.

Таблиця 1. Класифікація туристичних цілей для статистичного обліку

Блок туристичних цілей	**Зміст (характеристика)**	**Приклади подорожей**
Дозвілля (рекреаційний туризм)	Подорожі з метою відпочинку, відновлення сил та емоційного розвантаження	Пляжний відпочинок, екскурсійні тури, відпочинок у горах
Лікування та оздоровлення	Поїздки, пов’язані з медичними процедурами, профілактикою та реабілітацією	Санаторно-курортне лікування, SPA-туризм
Паломництво (релігійний туризм)	Подорожі до святинь та релігійно значущих місць	Відвідування храмів, монастирів, святих місць
Діловий туризм	Подорожі, пов’язані з професійною та комерційною діяльністю	Конференції, відрядження, виставки
Освітній туризм	Подорожі з метою навчання та підвищення кваліфікації	Стажування, мовні курси, освітні програми за кордоном
Спортивний туризм	Участь або відвідування спортивних подій та активних видів відпочинку	Змагання, походи, екстремальні види спорту
Подієвий туризм	Подорожі для участі або відвідування подій	Фестивалі, концерти, культурні заходи

Міжнародний туризм передбачає перетин державних кордонів і супроводжується виконанням паспортних, візових, митних та інших адміністративних процедур. Ступінь їх спрощення або ускладнення безпосередньо впливає на інтенсивність міжнародних туристичних потоків (Petrenko, 2021).

Спеціальні служби здійснюють перевірку паспортного та візового режиму, вимог щодо вакцинації, правил і умов переміщення через кордон речей, товарів, валюти та проведення обмінних операцій. Спрощення або ускладнення цих формальностей безпосередньо впливає на міжнародні туристичні потоки, відповідно збільшуючи або зменшуючи їх обсяги.

Національні та міжнародні туристичні організації вважають спрощення цих процедур одним із головних завдань. Приділяючи цьому питанню особливу увагу, Всесвітня туристична організація розробила та ухвалила відповідний пакет рекомендацій (табл. 2) (UN Tourism, 2025).

Таблиця 2. Пакет рекомендацій UN Tourism щодо спрощення туристичних формальностей

Сфера регулювання	**Рекомендації**	**Мета впровадження**	**Очікуваний ефект**
Візові процедури	Запровадження безвізових режимів або спрощених віз; електронні візи (e-visa); візи після прибуття	Зменшення бар'єрів для в'їзду іноземних туристів	Зростання туристичних потоків, підвищення доступності країн
Паспортний контроль	Використання біометричних паспортів; прискорені процедури контролю; автоматизовані системи перевірки	Підвищення швидкості та безпеки перетину кордонів	Скорочення черг і часу проходження контролю
Митні процедури	Спрощення декларацій; підвищення порогів безмитного ввезення; електронне декларування	Полегшення переміщення туристів і їх багажу	Підвищення комфорту подорожей
Прикордонний контроль	Впровадження «єдиних вікон»; координація служб (міграційної, митної, прикордонної)	Оптимізація процедур перевірки	Зменшення дублювання контролю, прискорення проходження кордонів

Валютні правила	Лібералізація обміну валют; спрощення декларування готівки; розвиток безготівкових розрахунків	Полегшення фінансових операцій туристів	Зручність витрат і підвищення туристичної активності
Медичні вимоги	Чітка регламентація вакцинації; взаємне визнання медичних сертифікатів; інформування туристів	Підвищення безпеки подорожей	Зниження ризиків поширення хвороб
Інформаційне забезпечення	Створення єдиних туристичних порталів; доступна інформація про правила в'їзду	Підвищення прозорості правил	Зменшення непорозумінь і помилок туристів
Технологічні рішення	Впровадження електронних черг, e-gates, цифрових документів	Діджиталізація прикордонних процедур	Прискорення обслуговування, зменшення адміністративного навантаження

Для багатьох країн світу цей сектор економіки стає пріоритетним, оскільки забезпечує більшу частку основного національного доходу і таким чином стає зоною міжнародної спеціалізації. В останні роки привабливість країни для рекреантів значною мірою визначається природними та кліматичними умовами. Це потребує підвищеної уваги держави до контролю використання природних ресурсів, екологічної безпеки промисловості та діяльності екологічних інспекцій (Smal, 2021).

Найчисленнішою групою подорожей є діловий туризм. Він відіграє важливу роль у міжнародному, внутрішньому та виїзному туризмі, а перспективи його розвитку залишаються досить високими (табл. 3).

Таблиця 3. Роль і перспективи розвитку ділового туризму

Напрям впливу	**Характеристика**	**Значення для туризму**	**Перспективи розвитку**

Міжнародний туризм	Поїздки з метою участі в конференціях, переговорах, виставках, форумах	Формує значну частку міжнародних туристичних потоків	Зростання завдяки глобалізації бізнесу та цифровізації
Внутрішній туризм	Ділові поїздки всередині країни (відрядження, тренінги, зустрічі)	Підтримує розвиток регіональних центрів і ділової активності	Розширення через розвиток внутрішнього ринку та бізнес-інфраструктури
Закордонний туризм	Відрядження за кордон для співпраці, навчання, контрактів	Сприяє міжнародній економічній інтеграції	Зростання через розширення міжнародних зв’язків компаній
Економічний вплив	Високі витрати на транспорт, проживання, послуги	Один із найбільш прибуткових сегментів туризму	Подальше збільшення доходів туристичної індустрії
Інфраструктурний розвиток	Розвиток готелів, бізнес-центрів, конференц-залів	Стимулює розвиток туристичної інфраструктури	Розширення MICE-індустрії (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions)
Технологічний фактор	Онлайн-зустрічі, гібридні конференції, цифрові платформи	Змінює формат ділових подорожей	Інтеграція офлайн і онлайн форматів (гібридні події)

Отже, діловий туризм є одним із найбільш динамічних і економічно значущих сегментів туристичної галузі. Він охоплює широкий спектр поїздок, пов’язаних із професійною діяльністю, та сприяє розвитку як міжнародних, так і внутрішніх економічних зв’язків. Як видно з таблиці, цей вид туризму має багатогранний вплив — від формування туристичних потоків до стимулювання розвитку інфраструктури та впровадження сучасних технологій. Перспективи його розвитку залишаються високими, що зумовлено глобалізацією бізнес-

процесів, активним розвитком міжнародного співробітництва та інтеграцією цифрових рішень у сферу організації ділових подорожей.

Ринок рекреаційного туризму є доволі широким і тісно пов'язаним із використанням рекреаційних ресурсів. Програми таких турів передбачають, що приблизно половина часу приділяється оздоровчим процедурам та спеціальним заняттям. Одним із сегментів оздоровчого туризму є сімейний відпочинок.

Можливість займатися улюбленим хобі разом із друзями чи новими знайомими під час подорожей (автомобілісти, філателісти, гурмани тощо) формує окремий напрям — хобі-туризм. Зазвичай такі поїздки організовуються у форматі колективних подорожей.

Пригодницький туризм приваблює туристів відвідуванням незвичайних місцевостей (наприклад, сафарі в Африці або космічні подорожі). До пригодницьких видів належать пішохідні маршрути, сафарі-тури (риболовля, фотополювання), морські подорожі навколо світу. Для задоволення спортивних потреб існує спортивний туризм, основою якого є створення умов для занять обраним видом спорту на спеціально розроблених маршрутах, трасах, підйомниках та об'єктах інфраструктури.

Історично найдавнішою формою подорожей є релігійний туризм (паломництво). Розвиток і попит на такі подорожі значною мірою залежать від наявності кваліфікованих кадрів у сфері міжнародного туризму. Відповідний рівень освіти сприяє розвитку галузі, впровадженню нових знань і технологій, що дозволяє вивести державу на якісно новий рівень.

Важливою складовою ресурсного потенціалу країни є природні ресурси. Кількість об'єктів світової природної спадщини, різноманітність флори і фауни, сприятливі кліматичні умови забезпечують високий інтерес рекреантів, а отже, сприяють розвитку міжнародного туризму.

У сучасній міжнародній економіці туризм відіграє важливу роль як одна з найбільш динамічних галузей сфери послуг. За даними UN Tourism та World Travel & Tourism Council, туристична індустрія формує близько 3–4% світового ВВП у прямому вимірі, а з урахуванням суміжних секторів її внесок сягає приблизно 9–10% світового ВВП. Крім того, туризм забезпечує близько 10% глобальної зайнятості та 7–8% світового експорту послуг (UN Tourism, 2025).

Згідно з оцінками міжнародних організацій, у багатьох країнах туристична сфера є одним із ключових джерел валютних надходжень і важливим чинником розвитку національної економіки. У понад 40 країнах світу туризм формує значну частку доходів державного бюджету або є стратегічним сектором економічного розвитку.

У довгостроковій перспективі міжнародний туризм демонструє стійку тенденцію до зростання, що підтверджується даними UN Tourism щодо відновлення туристичних потоків після глобальних кризових періодів.

Туристична галузь охоплює значну кількість малих підприємств, які забезпечують її розвиток, а доходи від туризму швидко розподіляються між широкими верствами населення приймаючих регіонів. Таким чином, економічну вигоду отримують різні учасники процесу.

Туризм як форма задоволення потреб людини у дозвіллі має значний вплив на життєдіяльність суспільства і є об'єктивною потребою сучасної цивілізації. Доходи від світового туризму є однією з основних складових так званого «прозорого експорту». Це не лише збільшує фінансові надходження до країни, а й створює значну кількість робочих місць, сприяє раціональному використанню природних ресурсів. Розвиток туристичних зв'язків є важливим інструментом стабілізації міжнародних відносин, зміцнення дружби між державами та підвищення взаємоповаги.

Останнім часом світовий туризм розвивається дуже швидкими темпами, поступаючись лише автомобільній та хімічній галузям. Отже, дослідження міжнародного туризму є надзвичайно актуальним. За словами Генерального секретаря UNWTO, зростаюче визнання внеску туризму в економічне зростання та створення робочих місць означає, що національні уряди, особливо в країнах, що розвиваються, дедалі більше розглядають подорожі та відпочинок як невід'ємну частину життя населення.

Туризм є специфічною сферою економіки, яка, окрім економічної функції у формуванні доходів, виконує важливі соціальні та суспільні завдання. Він сприяє відновленню працездатності людей, раціональному використанню дозвілля та відпочинку. Туризм відіграє важливу роль у розвитку міжнародних економічних зв'язків. Відповідно до світової практики, він упродовж усього свого розвитку був чинником зміцнення миру, розвитку взаємоповаги між народами, розширення торгівлі, наукового та культурного співробітництва, а також встановлення добросусідських відносин між державами (Myronov, 2021).

Торгівля, у свою чергу, сприяє активізації міжнародних економічних процесів. Водночас туризм слід розглядати як самостійний вид міжнародних відносин. Без співпраці між країнами міжнародний туризм не може ефективно розвиватися. Якщо держава не приділяє уваги потребам іноземних туристів, туристичні потоки до неї залишатимуться незначними.

Туристична галузь, зважаючи на її значний вплив на економічний і соціальний розвиток та розгалуженість економічних зв'язків, потребує державного регулювання, підтримки та контролю. Вона визначає умови, необхідні для розвитку та функціонування міжнародного туризму в країні та сприяє реалізації його основних функцій (табл. 4).

Таблиця 4. Державне регулювання та підтримка туристичної галузі

Напрям державного впливу	**Зміст регулювання**	**Інструменти реалізації**	**Очікуваний результат**
Правове регулювання	Формування законодавчої бази у сфері туризму	Закони, підзаконні акти, ліцензування, стандарти	Забезпечення впорядкованого функціонування туристичної діяльності

Економічна підтримка	Стимулювання розвитку туристичної інфраструктури	Інвестиції, податкові пільги, державні програми	Зростання конкурентоспроможності туристичної галузі
Контроль і нагляд	Забезпечення дотримання норм безпеки та якості	Державні інспекції, сертифікація, аудит	Підвищення рівня безпеки та якості туристичних послуг
Інфраструктурний розвиток	Створення умов для функціонування туризму	Будівництво доріг, аеропортів, готелів, туристичних зон	Розширення туристичних можливостей країни
Міжнародне співробітництво	Інтеграція у світову туристичну систему	Участь у міжнародних організаціях, угоди, партнерства	Зростання міжнародних туристичних потоків
Екологічне регулювання	Захист природних ресурсів туристичних територій	Екологічні норми, моніторинг, охорона територій	Збереження природного потенціалу туризму

Таким чином, державне регулювання туристичної галузі є ключовим чинником її стабільного функціонування та розвитку. Воно забезпечує баланс між економічними інтересами, соціальними потребами та збереженням природних ресурсів. Як показано в таблиці, система державного впливу охоплює правові, економічні, інфраструктурні та екологічні механізми, що у комплексі формують умови для ефективного розвитку міжнародного туризму. Саме завдяки такому багаторівневому регулюванню туристична галузь може виконувати свої основні функції та залишатися важливою складовою національної економіки.

Розвиток туристичної галузі є складним і багатофакторним процесом, що залежить від сукупності економічних, соціальних, політичних, природних і технологічних чинників. Саме їх взаємодія визначає рівень розвитку туризму в окремій країні та її конкурентоспроможність на міжнародному туристичному ринку.

Одним із ключових чинників є економічний розвиток країни. Рівень доходів населення безпосередньо впливає на можливості подорожей і структуру туристичного попиту. У країнах із високими доходами формується стабільний попит на міжнародний туризм, тоді як у країнах, що розвиваються, переважає внутрішній туризм.

Не менш важливим є політичний чинник. Політична стабільність, безпека, відсутність збройних конфліктів і сприятлива міжнародна обстановка є базовими умовами розвитку туризму. Політичні кризи або конфлікти можуть різко скорочувати туристичні потоки.

Суттєвий вплив мають природно-географічні чинники. Країни зі сприятливими кліматичними умовами, морськими узбережжями, гірськими системами та унікальними природними об'єктами мають значні конкурентні переваги. Саме природні ресурси часто формують основу туристичного потенціалу.

Соціально-культурні фактори також відіграють важливу роль. Рівень освіти населення, культурні традиції, історична спадщина та гостинність місцевого населення формують привабливість країни для туристів. Крім того, важливе значення має розвиток подієвого туризму (фестивалі, карнавали, спортивні події).

Окрему групу становлять інфраструктурні фактори. Розвинена транспортна система, наявність готелів, ресторанів, туристичних агентств та інформаційних центрів є необхідною умовою для обслуговування туристичних потоків. Недостатній розвиток інфраструктури може суттєво стримувати розвиток туризму навіть за наявності значного природного потенціалу.

У сучасних умовах особливого значення набувають технологічні фактори. Розвиток інформаційних технологій сприяє цифровізації туристичних послуг, спрощує процес планування подорожей та підвищує доступність туристичних продуктів. Онлайн-платформи бронювання, мобільні додатки та цифровий маркетинг стають невід'ємною частиною туристичної індустрії.

В умовах глобалізації зростає значення екологічних факторів. Туристи все більше звертають увагу на екологічність подорожей, збереження природних ресурсів та відповідальне ставлення до довкілля. Це стимулює розвиток сталого туризму та впровадження екологічних стандартів у туристичній діяльності (Saukh, 2022).

Таким чином, розвиток туристичної галузі визначається комплексною дією різноманітних факторів, які взаємопов'язані між собою. Для забезпечення ефективного розвитку туризму необхідно враховувати всі ці чинники та формувати збалансовану політику у сфері туристичної діяльності.

Важливим чинником розвитку туристичної галузі є транспортна доступність території. Саме рівень розвитку транспортної інфраструктури визначає можливість швидкого та зручного переміщення туристів. Авіаційний транспорт відіграє ключову роль у міжнародному туризмі, оскільки забезпечує зв'язок між віддаленими регіонами світу. Розвиток лоукост-перевізників значно розширив можливості для подорожей та зробив туризм більш доступним для широких верств населення.

Суттєвий вплив на розвиток туризму має маркетинг і просування туристичного продукту. У сучасних умовах конкуренція між країнами за туристичні потоки значно зросла, що зумовлює необхідність активного використання маркетингових інструментів. До них належать брендинг територій, рекламні кампанії, участь у міжнародних виставках та використання

цифрового маркетингу. Ефективне просування дозволяє сформувати привабливий туристичний імідж і підвищити впізнаваність країни на міжнародному ринку.

Окрему роль відіграє інституційний фактор, який включає діяльність державних органів управління туризмом, нормативно-правове забезпечення та стратегічне планування розвитку галузі. Наявність чіткої державної політики у сфері туризму сприяє координації дій між різними суб'єктами туристичної діяльності та створює сприятливі умови для інвестицій.

У сучасних умовах значно зростає роль інновацій у розвитку туристичної галузі. Впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект, віртуальна та доповнена реальність, дозволяє створювати нові туристичні продукти та підвищувати якість обслуговування. Інновації сприяють персоналізації туристичних послуг та підвищенню ефективності управління туристичними потоками.

Слід також відзначити демографічні фактори, які впливають на розвиток туризму. Зміни у віковій структурі населення, зростання частки людей похилого віку, а також збільшення кількості молоді, що активно подорожує, формують нові сегменти туристичного ринку. Це змушує туристичні компанії адаптувати свої послуги до потреб різних груп споживачів.

Важливим чинником є також рівень урбанізації. Зростання міського населення сприяє підвищенню попиту на туристичні послуги, оскільки жителі великих міст мають більшу потребу у відпочинку та зміні середовища. Крім того, саме великі міста часто виступають туристичними центрами, які приваблюють значні потоки туристів.

Значний вплив на розвиток туристичної галузі мають глобальні виклики, зокрема економічні кризи, пандемії, кліматичні зміни та геополітична нестабільність. Наприклад, пандемія COVID-19 призвела до суттєвого скорочення туристичних потоків і змусила туристичну індустрію адаптуватися до нових умов функціонування. Це включає впровадження нових стандартів безпеки, розвиток внутрішнього туризму та цифровізацію послуг (Saukh, 2022).

Кліматичні зміни також стають дедалі більш вагомим фактором, що впливає на туристичну діяльність. Зміна кліматичних умов може як створювати нові можливості для розвитку туризму, так і становити загрозу для традиційних туристичних напрямків. Наприклад, підвищення температури може впливати на сезонність туризму або призводити до деградації природних ресурсів.

Узагальнюючи, слід зазначити, що всі фактори розвитку туристичної галузі тісно взаємопов'язані між собою. Ефективний розвиток туризму можливий лише за умови комплексного врахування економічних, соціальних, політичних, природних та технологічних чинників.

Це вимагає системного підходу до управління туристичною діяльністю та розробки довгострокових стратегій розвитку галузі.

У сучасних умовах міжнародний туризм зазнає суттєвих трансформацій під впливом глобалізаційних процесів, технологічного розвитку та змін у споживчій поведінці. Світові тенденції розвитку туризму формуються під впливом економічних, соціальних, екологічних та політичних факторів і

визначають основні напрями розвитку туристичної галузі у різних країнах світу.

Важливою тенденцією є диверсифікація туристичного попиту. Сучасні туристи все більше орієнтуються на індивідуальні враження, унікальні маршрути та нові види туризму. Зокрема, активно розвиваються екологічний, сільський, гастрономічний, медичний та подієвий туризм. Це сприяє розширенню туристичної пропозиції та залученню нових сегментів споживачів.

Суттєвою тенденцією є цифровізація туристичної індустрії. Використання інформаційних технологій стало невід'ємною частиною організації подорожей. Онлайн-платформи, такі як Booking.com та Airbnb, дозволяють туристам самостійно планувати маршрути, бронювати житло та отримувати необхідну інформацію. Це підвищує доступність туристичних послуг і змінює традиційні моделі ведення туристичного бізнесу (Petrenko, 2021).

Ще однією важливою тенденцією є зростання ролі сталого розвитку в туризмі. Сучасні туристи все більше звертають увагу на екологічні аспекти подорожей, збереження природного середовища та відповідальне ставлення до ресурсів. У зв'язку з цим країни та туристичні компанії впроваджують принципи сталого туризму, спрямовані на мінімізацію негативного впливу на довкілля.

Значного розвитку набуває урбаністичний туризм. Великі міста стають центрами тяжіння туристичних потоків завдяки розвиненій інфраструктурі, культурним об'єктам та широким можливостям для відпочинку. Водночас це призводить до проблеми "надмірного туризму" (overtourism), що створює навантаження на міське середовище та інфраструктуру.

Важливою тенденцією є зростання ролі подієвого туризму. Проведення міжнародних заходів, фестивалів, спортивних змагань та культурних подій сприяє залученню значної кількості туристів і формуванню позитивного іміджу країни. Такі події мають значний економічний ефект і стимулюють розвиток інфраструктури.

Ще однією тенденцією є зростання значення персоналізації туристичних послуг. Завдяки використанню сучасних технологій туристичні компанії можуть враховувати індивідуальні потреби клієнтів та пропонувати персоналізовані туристичні продукти. Це підвищує рівень задоволеності туристів і сприяє формуванню лояльності до брендів.

Крім того, спостерігається активний розвиток внутрішнього туризму як реакція на глобальні кризи та обмеження міжнародних подорожей. Багато країн переорієнтовують свою туристичну політику на розвиток внутрішніх туристичних потоків, що дозволяє підтримувати галузь у складних умовах.

У сучасних умовах міжнародний туризм характеризується зростанням масштабів, диверсифікацією попиту, цифровізацією та посиленням орієнтації на сталий розвиток. Особливої ваги набуває розвиток нових туристичних ринків, зокрема країн Азії, Латинської Америки та Близького Сходу, що змінює глобальну структуру туристичних потоків.

Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму свідчать про його глибоку трансформацію під впливом глобалізаційних процесів, технологічного

прогресу та змін споживчої поведінки. Туризм поступово перетворюється на високотехнологічну, клієнтоорієнтовану та екологічно відповідальну галузь світової економіки.

Таким чином, міжнародний туризм є важливою складовою світового ринку послуг, що характеризується динамічним розвитком, інноваційністю та високою адаптивністю до глобальних змін. Його значення у світовій економіці продовжує зростати, що визначає необхідність подальших наукових досліджень у цій сфері.

Окрему увагу слід приділити зміні поведінки сучасного туриста. Туристи стають більш вимогливими до якості послуг, безпеки та унікальності туристичного досвіду. Зростає попит на автентичні враження, знайомство з місцевою культурою та традиціями, а також участь у локальних заходах. Це сприяє розвитку так званого "досвідного туризму" (experience tourism), який орієнтований на отримання нових емоцій та знань.

Ще однією тенденцією є скорочення тривалості подорожей при одночасному збільшенні їх частоти. Сучасний спосіб життя, швидкий темп роботи та розвиток транспортної інфраструктури сприяють популяризації короткострокових поїздок (city-break туризм). Це особливо характерно для мешканців великих міст, які віддають перевагу частим, але нетривалим подорожам.

Значний вплив на розвиток туризму має також поширення бюджетних подорожей. Розвиток лоукост-авіакомпаній та доступних варіантів розміщення зробив туризм більш масовим і доступним для різних соціальних груп. Це сприяє зростанню туристичних потоків, але водночас посилює конкуренцію між туристичними напрямками.

У сучасних умовах активно розвивається медичний та оздоровчий туризм. Багато країн спеціалізуються на наданні медичних послуг для іноземних громадян, поєднуючи лікування з відпочинком. Це дозволяє залучати додаткові туристичні потоки та отримувати значні економічні вигоди.

Слід також відзначити зростання популярності екстремального та пригодницького туризму. Туристи все частіше шукають нові види активного відпочинку, такі як гірський туризм, дайвінг, серфінг, сафарі тощо. Це стимулює розвиток спеціалізованих туристичних продуктів і розширює географію туристичних маршрутів.

Важливою тенденцією є інтеграція туризму з іншими галузями економіки. Туризм тісно взаємодіє з культурою, освітою, спортом, медициною та іншими сферами діяльності. Така інтеграція сприяє створенню комплексних туристичних продуктів і підвищує привабливість туристичних напрямків.

У сучасному світі значну роль відіграє також бренд країни як туристичного напрямку. Формування позитивного іміджу держави є важливим інструментом залучення туристів. Країни активно працюють над створенням національних туристичних брендів, які відображають їх унікальність і конкурентні переваги.

Окремо варто підкреслити зростання ролі безпеки та ризик-менеджменту у туризмі. Туристичні компанії та держави змушені враховувати різноманітні

ризики, включаючи епідеміологічні, екологічні та політичні загрози. Це вимагає впровадження ефективних систем управління ризиками та забезпечення безпеки туристів.

Важливим аспектом є також розвиток інклюзивного туризму. Сучасна туристична індустрія все більше орієнтується на забезпечення доступності туристичних послуг для людей з інвалідністю, осіб похилого віку та інших маломобільних груп населення. Це відповідає принципам соціальної відповідальності та розширює потенційну аудиторію туристів.

Не менш значущою тенденцією є використання великих даних (Big Data) та аналітики в туризмі. Збір та аналіз інформації про поведінку туристів дозволяє більш точно прогнозувати попит, оптимізувати ціни та підвищувати ефективність управління туристичними потоками. Це відкриває нові можливості для розвитку туристичного бізнесу.

У контексті глобальних викликів особливого значення набуває питання екологічної відповідальності туризму. Надмірне використання природних ресурсів, забруднення довкілля та зміна клімату змушують країни переглядати підходи до розвитку туристичної галузі. Впровадження екологічних стандартів та розвиток "зеленого туризму" стають необхідною умовою сталого розвитку.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму свідчать про його глибоку трансформацію. Туризм стає більш технологічним, індивідуалізованим та орієнтованим на сталий розвиток. Водночас він залишається важливим фактором економічного зростання та міжнародної інтеграції, що визначає його стратегічне значення для розвитку національних економік.

2. Туристичний потенціал Бразилії та особливості функціонування туристичної галузі

Туристичний потенціал Бразилії є одним із найпотужніших у світі завдяки поєднанню унікальних природних ресурсів, багатої культурної спадщини та сприятливого клімату. Країна займає значну територію Південної Америки, що зумовлює різноманіття ландшафтів — від тропічних лісів до океанічного узбережжя, що приваблює туристів із різними інтересами.

Бразилія є однією з найбільш туристично привабливих країн Латинської Америки та світу завдяки унікальному поєднанню природних ресурсів, культурної спадщини та кліматичних умов. Туристичний потенціал країни формується під впливом її географічного положення, розмірів території, біорізноманіття та історико-культурного розвитку (табл. 5).

Найважливішим елементом туристичної привабливості Бразилії є її природні ресурси. Особливе місце займає Амазонка — одна з найбільших річок світу, яка протікає через густі тропічні ліси Амазонія. Цей регіон відомий своїм унікальним біорізноманіттям і є популярним напрямком для екологічного туризму. Туристи мають можливість побачити рідкісні види рослин і тварин, відвідати традиційні поселення місцевих народів і взяти участь у річкових круїзах (Papp, 2022).

Бразилія займає п’яте місце у світі за площею, що зумовлює різноманітність природних ландшафтів: тропічні ліси Амазонії, савани (серрадо), водоспади, узбережжя Атлантичного океану та гірські регіони. Особливе значення має басейн Амазонки, який є одним із головних природних туристичних ресурсів планети та приваблює екотуристів з усього світу.

Не менш важливим є узбережжя Атлантичного океану, яке простягається більш ніж на 7 тисяч кілометрів. Тут розташовані відомі курорти з мальовничими пляжами, серед яких Копакабана та Іпанема у місті Ріо-де-Жанейро. Завдяки теплому клімату протягом усього року ці місця є популярними серед любителів пляжного відпочинку, водних видів спорту та активного дозвілля.

Важливою складовою туристичного потенціалу є культурна спадщина. Бразилія відома своєю багатонаціональною культурою, яка сформувалася під впливом португальської колонізації, африканських традицій та корінних народів. Це відображається у музиці, кухні, архітектурі та численних фестивалях. Однією з найвідоміших подій є карнавал у Ріо-де-Жанейро, який щорічно приваблює мільйони туристів.

Таблиця 5. Основні складові туристичного потенціалу Бразилії

Складова	**Характеристика**	**Туристичне значення**
Природні ресурси	Амазонка, узбережжя, водоспади Ігуасу	Екотуризм, пляжний туризм
Культурна спадщина	Карнавал, музика, традиції	Подієвий та культурний туризм
Міста	Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу, Бразиліа	Урбаністичний, бізнес-туризм
Біорізноманіття	Унікальна флора і фауна	Науковий та екологічний туризм
Клімат	Тропічний і субтропічний	Цілорічний туризм

Крім того, значну роль відіграють міські туристичні центри. Ріо-де-Жанейро та Сан-Паулу є головними напрямками міжнародного туризму, поєднуючи бізнес-туризм, культурні події та пляжний відпочинок. Столиця Бразиліа також має архітектурну цінність і входить до списку об’єктів світової спадщини ЮНЕСКО.

Не менш важливим є узбережжя Атлантичного океану, яке простягається більш ніж на 7 тисяч кілометрів. Тут розташовані відомі курорти з мальовничими пляжами, серед яких Копакабана та Іпанема у місті Ріо-де-Жанейро. Завдяки теплому клімату протягом усього року ці місця є

популярними серед любителів пляжного відпочинку, водних видів спорту та активного дозвілля.

Найвідоміші курорти знаходяться в штатах Баїя, Ріо-де-Жанейро та Санта-Катарина.

Значний туристичний інтерес викликають і природні пам'ятки, зокрема водоспади Ігуасу, які розташовані на кордоні з Аргентина. Це один із найбільших водоспадів у світі, що входить до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. Така природна спадщина створює сприятливі умови для розвитку екотуризму та пригодницького туризму (табл. 6).

Таблиця 6. Найбільш відвідувані туристичні об'єкти Бразилії

Об'єкт	**Тип**	**Значення**
Ріо-де-Жанейро	Місто	Культурний і пляжний туризм
Карнавал у Ріо-де-Жанейро	Подія	Найбільший фестиваль світу
Водоспади Ігуасу	Природний об'єкт	Світова природна спадщина
Амазонка	Природний регіон	Екотуризм
Бразиліа	Місто	Архітектурний туризм (ЮНЕСКО)

Культурний потенціал Бразилії також є надзвичайно багатим і різноманітним. Він сформувався під впливом корінних народів, португальських колонізаторів та африканських традицій. Особливо яскраво це проявляється у музичних, танцювальних і гастрономічних традиціях. Всесвітньо відомою подією є Карнавал у Ріо-де-Жанейро, який щороку приваблює мільйони туристів. Це масштабне свято з яскравими костюмами, парадами та музикою самби є важливим чинником розвитку подієвого туризму (Papp, 2022).

Серед великих міст, що формують туристичний імідж країни, варто виділити Сан-Паулу — економічний центр держави, який також є осередком ділового туризму, гастрономії та культурних подій. Інші міста, такі як Салвадор, приваблюють туристів своєю історичною архітектурою, колоніальними пам'ятками та атмосферою старовини.

Важливою характеристикою туристичного потенціалу є біорізноманіття. Бразилія входить до числа країн з найбільшою кількістю видів рослин і тварин у світі. Це створює значні можливості для розвитку екологічного та наукового туризму.

Однак розвиток туристичного потенціалу супроводжується певними викликами. Серед них можна виділити соціальну нерівність, проблеми безпеки в окремих регіонах, недостатній рівень інфраструктури у віддалених районах та екологічні загрози, пов'язані з вирубкою тропічних лісів.

Основні туристичні потоки до Бразилія формуються за рахунок відвідувачів із таких країн, як Аргентина, США, Уругвай, Парагвай, Канада, Німеччина, Португалія та Перу. Така географія відвідувачів свідчить про тісні міжнародні зв'язки, особливо із сусідніми державами, що входять до МЕРКОСУР, де діє спрощений або безвізовий режим перетину кордонів. За оцінками державних установ, країни Південної Америки потенційно здатні забезпечувати до 7 мільйонів туристів щороку. У зв'язку з цим уряд активно розвиває транспортну інфраструктуру, відкриває нові авіамаршрути та розширює співпрацю з державами регіону. Ключові види туризму в Бразилії представлені в табл.7.

Туристичні потоки в країні мають як меридіональну, так і широтну спрямованість. Переміщення всередині регіону часто відбувається з півночі на південь при перетині державних кордонів, однак надалі маршрути поширюються в широтному напрямку територіями приймаючих країн. Значну роль у формуванні широтних потоків відіграють також туристи з Європи, Японії та країн Тихоокеанського регіону.

Серед найпопулярніших туристичних центрів стабільно виділяються Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу, Флоріанополіс, Фос-ду-Ігуасу та Порту-Алегрі. Лідерство перших двох пояснюється їхнім статусом найбільших транспортних вузлів і ділових центрів держави (OECD, 2025).

Таблиця 7. Ключові види туризму в Бразилії

Вид туризму	**Характеристика**	**Основні регіони**
Пляжний	Відпочинок на узбережжі	Ріо-де-Жанейро, Баїя
Екотуризм	Амазонка, природні парки	Амазонія
Культурний	Карнавали, традиції	Ріо-де-Жанейро
Діловий	Бізнес-центри	Сан-Паулу
Пригодницький	Активний туризм	Південь країни

Більшість іноземців (близько 69%) приїжджають із туристичною метою, ще 22% — у справах бізнесу, а близько 5% — для участі в міжнародних заходах і переговорах. Водночас серед недоліків туристичної сфери відзначаються недостатній рівень дорожньої інформації, проблеми з громадським

транспортом та питання безпеки**.** Фактори, що впливають на туристичний потенціал Бразилії, наведено в табл. 8.

Таблиця 8. Фактори, що впливають на туристичний потенціал Бразилії

Фактор	**Характеристика**	**Вплив на розвиток туризму**
Природно-рекреаційний	Різноманітні природні ландшафти, узбережжя Атлантичного океану, тропічні ліси Амазонії, водоспади Ігуасу, сприятливий клімат	Формує високий рівень туристичної привабливості країни та сприяє розвитку екологічного, пляжного і пригодницького туризму
Історико-культурний	Багата культурна спадщина, колоніальна архітектура, традиції, карнавали, музика та національна кухня	Сприяє розвитку культурно-пізнавального та подієвого туризму
Економічний	Розвиток сфери послуг, інвестиції в туристичну інфраструктуру, міжнародна співпраця	Забезпечує модернізацію туристичної галузі та підвищення якості послуг
Транспортний	Наявність міжнародних аеропортів, морських портів, автомобільних шляхів	Визначає доступність туристичних об’єктів для внутрішніх та іноземних туристів
Інфраструктурний	Готелі, курорти, заклади харчування, туристичні центри та інформаційні служби	Підвищує комфорт перебування туристів та конкурентоспроможність країни
Соціально-політичний	Рівень безпеки, соціальна стабільність, державна підтримка туризму	Впливає на туристичний імідж країни та рівень довіри іноземних відвідувачів
Екологічний	Стан природного середовища та ефективність природоохоронних заходів	Визначає можливості сталого розвитку туристичної діяльності

Таким чином, туристичний потенціал Бразилії формується під впливом комплексу взаємопов'язаних факторів, серед яких провідне місце належить природно-рекреаційним та культурно-історичним ресурсам. Унікальні природні об'єкти, сприятливі кліматичні умови та самобутня культура забезпечують країні високий рівень туристичної привабливості на світовому ринку туристичних послуг. Водночас розвиток туристичної галузі стримується окремими інфраструктурними та соціальними проблемами, зокрема недостатнім рівнем туристичної навігації, недосконалістю транспортного сполучення та питаннями безпеки. Усунення зазначених недоліків сприятиме подальшому зміцненню позицій Бразилії як одного з провідних туристичних центрів світу.

Інфраструктура туризму активно розвивається разом із економікою країни. У великих містах, зокрема в Ріо-де-Жанейро, представлений широкий вибір готелів — від розкішних дизайнерських комплексів до бюджетних варіантів. Водночас у районі Амазонії умови проживання залишаються більш екзотичними: туристи часто зупиняються в традиційних будиночках або навіть у помешканнях на деревах, що додає подорожам особливого колориту.

Готельний сектор працює за європейською системою класифікації (від 2 до 5 зірок). Окрім цього, популярними є невеликі пансіони, лоджі та гостьові будинки, які не мають офіційної категорії, але часто оцінюються туристичними компаніями відповідно до рівня комфорту. Найпрестижніші готелі зосереджені у прибережних районах, зокрема біля пляжів Копакабана, Іпанема та Леблон. Кемпінги можна знайти як у невеликих містах, так і в національних парках. Мотелі менш популярні через відносно низький рівень сервісу.

Сфера харчування представлена різноманітними ресторанами, кафе, барами та кав'ярнями. Особливий інтерес у туристів викликають ресторани, де можна ознайомитися з національною кухнею. Бразильська гастрономія широко відома у світі, а в самій країні значного поширення набули також італійська та японська кухні. Сан-Паулу вважається гастрономічною столицею, де представлені страви практично з усіх куточків світу.

Заклади харчування різняться за форматом і цінами: від класичних ресторанів із меню (часто при готелях) до спеціалізованих закладів із національними кухнями — африканською, португальською чи французькою. Найдоступнішими є ресторани формату «їжа на вагу», де відвідувачі оплачують страви за їхню масу. Більшість закладів розташована в центральних частинах міст і вздовж узбережжя. Серед традиційних напоїв варто виділити кашасу — міцний алкогольний напій із цукрової тростини, а також знамениту бразильську каву, яку обсмажують до темного кольору та готують міцною і солодкою.

Транспортна система країни почала формуватися ще у XIX столітті та нині охоплює значну територію. Найбільш розвиненими є південно-східні та південні регіони, тоді як у північних і західних районах інфраструктура ще потребує вдосконалення. Водночас активний розвиток таких територій, як Амазонія, сприяє інвестиціям у дороги та транспортні засоби (World Travel & Tourism Council, 2025).

Найпоширенішим видом транспорту залишається автомобільний, адже мережа доріг охоплює майже всю країну, хоча їхня якість не завжди відповідає міжнародним стандартам. Залізничний транспорт також має певні недоліки і потребує модернізації. Натомість водний і авіаційний транспорт розвинені на досить високому рівні. Особливо популярними є річкові перевезення, зокрема круїзи по Амазонка, які приваблюють туристів з усього світу.

Таким чином, туристична сфера Бразилії має значний потенціал розвитку: вона поєднує різноманітні природні ресурси, культурну спадщину та поступове вдосконалення інфраструктури, що робить країну привабливою для мандрівників з різних куточків світу.

Сучасний стан туристичної галузі Бразилії характеризується поступовим відновленням після глобальної кризи, спричиненої пандемією COVID-19, та подальшим зростанням міжнародних туристичних потоків. Туризм у країні є важливою складовою сфери послуг і відіграє значну роль у формуванні валового внутрішнього продукту та зайнятості населення.

До пандемії Бразилія стабільно приймала близько 6–7 мільйонів міжнародних туристів щорічно, що забезпечувало значні валютні надходження та розвиток суміжних галузей економіки. Однак у 2020 році відбулося різке скорочення туристичних потоків через обмеження на міжнародні подорожі. Це призвело до падіння доходів туристичної галузі та зупинки багатьох туристичних підприємств.

Починаючи з 2021–2022 років, туристична сфера Бразилії поступово почала відновлюватися. Відновлення міжнародних рейсів, зняття карантинних обмежень та активізація внутрішнього туризму сприяли поступовому зростанню кількості відвідувачів. У 2023 році спостерігалася позитивна динаміка туристичних потоків, що свідчить про повернення галузі до докризового рівня.

Важливу роль у сучасному розвитку туризму відіграє внутрішній туризм. Через високі транспортні витрати та нерівномірність доходів значна частина населення Бразилії обирає подорожі всередині країни. Це сприяє розвитку регіональних туристичних центрів та зменшенню залежності від міжнародних потоків. Динаміка міжнародних туристичних прибуттів до Бразилії наведена в таблиці 9 (Ministry of Tourism of Brazil, 2026).

Таблиця 9. Динаміка міжнародних туристичних прибуттів до Бразилії

Рік	**Кількість туристів (млн осіб)**	**Тенденція**
2018	6,6	Стабільне зростання
2019	6,4	Незначне зниження
2020	2,1	Різке падіння (COVID-19)
2021	2,8	Повільне відновлення
2022	4,3	Відновлювальне зростання

2023	4.5	Відновлювальне зростання
2024	4,9	Відновлювальне зростання
2025	6,0+	Майже повернення до докризового рівня

Сучасна структура туристичного ринку Бразилії характеризується домінуванням кількох ключових сегментів. Найбільшу частку займає пляжний та рекреаційний туризм, особливо в прибережних регіонах. Значну роль також відіграє культурно-подієвий туризм, який пов'язаний із проведенням карнавалів, фестивалів та інших масових заходів.

Серед країн-джерел туристичних потоків провідні позиції займають Аргентина, США, Чилі та європейські країни. Це пояснюється як географічною близькістю, так і культурно-економічними зв'язками. Особливо активним є туристичний обмін у межах Південної Америки (табл. 10).

Суттєвою особливістю сучасного стану туризму в Бразилії є його регіональна нерівномірність. Основні туристичні потоки концентруються у південно-східній частині країни, зокрема у штатах Ріо-де-Жанейро та Сан-Паулу. Натомість північні регіони, включаючи Амазонію, залишаються менш розвиненими через обмежену інфраструктуру та складну транспортну доступність (UN Tourism, 2025).

Важливим чинником розвитку туристичної галузі є державна політика. Уряд Бразилії активно впроваджує програми підтримки туризму, спрямовані на розвиток інфраструктури, просування країни на міжнародному ринку та залучення інвестицій. Значну роль у цьому процесі відіграє національна туристична організація Embratur, яка відповідає за міжнародний маркетинг країни.

Таблиця 10. Основні країни походження туристів у Бразилії

Країна	**Частка туристів**	**Характеристика**
Аргентина	Найбільша частка	Географічна близькість
США	Висока	Діловий і рекреаційний туризм
Чилі	Середня	Регіональний туризм
Франція	Середня	Культурний туризм
Німеччина	Середня	Екотуризм, пригоди

Бразилія приваблює туристів завдяки:

- унікальним природним об'єктам (Амазонія, водоспади Ігуасу); розвиненим пляжним курортам Атлантичного узбережжя;
- культурним подіям (карнавали, фестивалі);
- великим мегаполісам (Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу).

Туризм відіграє важливу роль у формуванні ВВП країни та забезпечує зайнятість населення. Крім того, галузь активно взаємодіє з транспортом, готельним бізнесом та сферою послуг.

Бразилія має декілька ключових туристичних центрів:

- Південно-Східний регіон – економічний і культурний центр (Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу);
- Північно-Східний регіон – пляжний туризм;
- Північний регіон – екотуризм (Амазонія);
- Південний регіон – природні парки та водоспади.

Наприклад, штат Парана входить до п'ятірки найбільш відвідуваних регіонів і прийняв понад 507 тис. іноземних туристів у 2025 році.

Структуру туристичних напрямків наведено в табл. 11.

У країні розвинені різні види туризму:

Основні види:

- пляжний
- екологічний
- культурно-пізнавальний
- діловий
- подієвий

Туризм має значний вплив на економіку Бразилії:

- сприяє валютним надходженням;
- створює робочі місця;
- стимулює розвиток інфраструктури.

Таблиця 11. Структура туристичних напрямків

Вид туризму	**Характеристика**	**Популярні місця**
Пляжний	Узбережжя Атлантики	Ріо-де-Жанейро, Салвадор
Екотуризм	Природні заповідники	Амазонія
Культурний	Історія, фестивалі	Ріо, Ору-Прету
Діловий	Бізнес-поїздки	Сан-Паулу
Подієвий	Карнавали, фестивалі	Ріо-де-Жанейро

Для кращого розуміння позиції Бразилії на світовому туристичному ринку доцільно порівняти її з такими популярними туристичними країнами, як Мексика та Іспанія (табл. 12)

Таким чином, порівняння Бразилії з Мексикою та Іспанією свідчить про наявність у країни значного туристичного потенціалу, який базується насамперед на унікальних природних ресурсах і культурній самобутності.

Водночас за кількістю міжнародних туристичних прибуттів Бразилія суттєво поступається провідним туристичним державам світу. У 2025 році країну відвідало близько 9,3 млн іноземних туристів, тоді як Мексика прийняла близько 47,8 млн, а Іспанія — близько 96,8 млн туристів. Це свідчить про наявність значного потенціалу для подальшого розвитку туристичної галузі Бразилії за умови вдосконалення транспортної інфраструктури, підвищення рівня безпеки та активізації міжнародного просування національного туристичного продукту (OECD, 2025).

Таблиця 12. Порівняльна характеристика туристичного потенціалу Бразилії, Мексики та Іспанії

Показник	**Бразилія**	**Мексика**	**Іспанія**
Географічне положення	Південна Америка, узбережжя Атлантичного океану	Північна Америка, вихід до Тихого океану та Карибського моря	Південно-Західна Європа, вихід до Середземного моря та Атлантики
Основні види туризму	Пляжний, екологічний, пригодницький, культурний	Пляжний, культурно-пізнавальний, гастрономічний, медичний	Пляжний, культурний, гастрономічний, подієвий
Найвідоміші туристичні об’єкти	Christ the Redeemer, Iguazu Falls, Амазонія	Chichen Itza, Канкун, Рів'єра-Мая	Sagrada Família, Alhambra, Канарські острови
Міжнародні туристичні прибуття (2025 р.)	9,3 млн	47,8 млн	96,8 млн
Конкурентні переваги	Унікальне природне різноманіття, Амазонія, карнавали	Близькість до США, розвинена курортна інфраструктура	Високорозвинена туристична інфраструктура, багата культурна спадщина
Основні проблеми	Питання безпеки, транспортна доступність окремих регіонів	Нерівномірний розвиток регіонів, сезонність	Надмірне туристичне навантаження на окремі дестинації

Згідно з глобальними прогнозами розвитку туристичної індустрії, туризм і надалі залишатиметься одним із важливих чинників економічного зростання, забезпечуючи створення робочих місць, залучення інвестицій та надходження

валютних коштів до національних економік. У цьому контексті особливого значення набуває оцінка позицій окремих країн на міжнародному туристичному ринку та визначення їх конкурентних переваг.

Порівняльний аналіз Бразилії, Мексики та Іспанії свідчить про суттєві відмінності у рівні розвитку туристичної галузі. За обсягами міжнародних туристичних прибуттів Іспанія посідає провідні позиції у світі та належить до найбільш відвідуваних туристичних дестинацій. Мексика також демонструє високі показники туристичної активності, займаючи важливе місце серед туристичних центрів Американського континенту. Водночас Бразилія, незважаючи на значний туристично-рекреаційний потенціал, поступається зазначеним країнам за кількістю міжнародних туристів.

Важливим чинником конкурентоспроможності туристичної галузі є рівень розвитку туристичної та транспортної інфраструктури. Іспанія характеризується високим рівнем розвитку транспортної мережі, сучасною туристичною інфраструктурою та ефективною системою обслуговування туристів. Мексика активно розвиває курортні території та реалізує масштабні інвестиційні проєкти у сфері туризму. Натомість для Бразилії характерна нерівномірність розвитку інфраструктури між окремими регіонами, що певною мірою обмежує використання її туристичного потенціалу.

Суттєві відмінності спостерігаються і в туристичній спеціалізації досліджуваних країн. Туристичний продукт Бразилії базується переважно на унікальних природних ресурсах, розвитку екологічного туризму, відвідуванні Амазонії, водоспадів Ігуасу та інших природних об'єктів світового значення. Для Мексики характерним є поєднання пляжного відпочинку з культурно-пізнавальним туризмом, що ґрунтується на багатій історико-культурній спадщині країни. Іспанія успішно поєднує масовий рекреаційний туризм із культурними, гастрономічними та подієвими туристичними маршрутами.

Аналіз конкурентних позицій досліджуваних країн дозволяє зробити висновок, що Іспанія сформувала потужний міжнародний туристичний бренд і є одним із беззаперечних лідерів світового туристичного ринку. Мексика виступає сильним конкурентом на регіональному рівні та демонструє стабільні темпи розвитку туристичної галузі. Бразилія, своєю чергою, володіє значним природним і культурним потенціалом, проте потребує подальшого вдосконалення туристичної інфраструктури та підвищення ефективності державної політики у сфері туризму.

Проведене дослідження показує, що Бразилія має всі передумови для зміцнення своїх позицій на світовому туристичному ринку. Для підвищення конкурентоспроможності країни доцільно активізувати інвестиції у транспортну та готельну інфраструктуру, підвищувати рівень громадської безпеки, удосконалювати механізми просування національного туристичного бренду на міжнародному ринку, а також розширювати міжнародне співробітництво у сфері туризму.

Незважаючи на значний туристичний потенціал, розвиток туристичної галузі Бразилії стримується низкою соціально-економічних, інфраструктурних, екологічних та безпекових факторів.

Однією з найбільш вагомих проблем залишається забезпечення безпеки туристів. У великих містах країни, зокрема в окремих районах Ріо-де-Жанейро та Сан-Паулу, спостерігається підвищений рівень злочинності, що негативно впливає на міжнародний туристичний імідж держави. Незважаючи на те, що основні туристичні райони перебувають під посиленим контролем правоохоронних органів, сприйняття Бразилії як потенційно небезпечного туристичного напряму може стримувати зростання міжнародних туристичних потоків.

Суттєвим стримуючим фактором розвитку туризму є соціально-економічна нерівність. Значний розрив між рівнем життя населення різних регіонів країни зумовлює нерівномірність розвитку туристичної інфраструктури та концентрацію туристичної діяльності переважно у найбільших містах і відомих курортних центрах.

Важливою проблемою залишається стан транспортної та туристичної інфраструктури. Якщо великі міста та популярні туристичні центри характеризуються достатньо високим рівнем розвитку готельного господарства, транспортного сполучення та сервісного обслуговування, то віддалені регіони часто мають обмежену транспортну доступність. Особливо це стосується території Амазонії, яка володіє унікальними природними ресурсами та значним потенціалом для розвитку екологічного туризму, однак недостатньо розвинена транспортна мережа ускладнює доступ до багатьох туристичних об’єктів (Petrenko, 2021).

Серед стримуючих факторів важливе місце посідають екологічні проблеми. Вирубка тропічних лісів Амазонії, забруднення водних ресурсів та негативні наслідки кліматичних змін створюють загрози для збереження природної спадщини країни. Оскільки природні ресурси є однією з основних конкурентних переваг Бразилії на міжнародному туристичному ринку, їх деградація може негативно вплинути на перспективи розвитку екологічного та пригодницького туризму.

Додатковим викликом є надмірна концентрація туристичних потоків у найбільш популярних дестинаціях. Значне антропогенне навантаження на окремі туристичні території спричиняє погіршення стану навколишнього середовища, зростання навантаження на інфраструктуру та потребує впровадження принципів сталого управління туристичними ресурсами.

Серед економічних чинників, що стримують розвиток туристичної галузі, варто відзначити нерівномірність інвестиційної активності, недостатнє фінансування окремих інфраструктурних проєктів та обмежені можливості розвитку малого і середнього туристичного бізнесу. Водночас нестабільність валютного курсу може впливати на вартість туристичних послуг та рівень туристичного попиту.

Окрему групу ризиків формують глобальні кризові явища. Пандемія COVID-19 продемонструвала високу залежність туристичної галузі від зовнішніх факторів та спричинила суттєве скорочення міжнародних туристичних потоків. Хоча туристичний сектор Бразилії поступово

відновлюється, наслідки кризових явищ продовжують впливати на структуру попиту та вимоги туристів до безпеки й якості обслуговування (табл.13).

Таблиця 13. Основні проблеми та стримуючі фактори розвитку туризму в Бразилії

Проблема	**Характеристика**	**Вплив на туристичну галузь**
Нерівномірний розвиток інфраструктури	Значна концентрація туристичних об'єктів у великих містах та прибережних регіонах	Обмежує розвиток внутрішніх територій
Транспортні труднощі	Недостатня доступність окремих туристичних районів	Знижує мобільність туристів
Питання безпеки	Високий рівень злочинності в окремих містах	Негативно впливає на міжнародний імідж країни
Екологічні загрози	Вирубка лісів Амазонії, забруднення природних територій	Погіршує стан туристичних ресурсів
Сезонність туристичного попиту	Нерівномірний розподіл туристичних потоків протягом року	Знижує ефективність використання інфраструктури
Недостатня міжнародна промоція	Обмежена популяризація окремих туристичних регіонів за кордоном	Стримує зростання туристичних потоків

Таким чином, незважаючи на значний туристичний потенціал, Бразилія стикається з низкою проблем, які стримують розвиток туристичної галузі та знижують її конкурентоспроможність на світовому туристичному ринку. Найбільш вагомими серед них є інфраструктурні обмеження, транспортна доступність окремих регіонів, питання безпеки та екологічні виклики. Вирішення зазначених проблем потребує комплексного підходу з боку держави, бізнесу та місцевих громад, що сприятиме більш ефективному використанню туристичного потенціалу країни та забезпечить її сталий розвиток.

Важливу роль у подоланні зазначених проблем та забезпеченні сталого розвитку туристичної галузі відіграє державна політика. Саме ефективне державне регулювання, інвестиційна підтримка та реалізація стратегічних

програм розвитку туризму створюють передумови для підвищення конкурентоспроможності Бразилії на міжнародному туристичному ринку.

3. Стратегічні напрями модернізації та перспективи розвитку туризму в Бразилії

Сучасний розвиток туристичної галузі Бразилії визначається необхідністю адаптації до глобальних трансформацій у сфері міжнародного туризму, зростанням конкуренції між туристичними дестинаціями та потребою у забезпеченні сталого використання природних ресурсів. У цих умовах державні інституції та профільні організації формують стратегічні напрями розвитку галузі, спрямовані на підвищення її конкурентоспроможності на світовому туристичному ринку.

Одним із ключових стратегічних пріоритетів є розвиток сталого туризму. Його реалізація передбачає раціональне використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття та мінімізацію негативного впливу туристичної діяльності на довкілля. Особливого значення цей напрям набуває для регіону Амазонії, який є унікальною екосистемою світового значення. Розвиток екологічного туризму дозволяє поєднувати економічні вигоди з охороною природного середовища.

Важливим стратегічним напрямом є диверсифікація туристичного продукту. Традиційний імідж Бразилії переважно пов'язаний із пляжним і карнавальним туризмом, однак сучасна політика розвитку галузі орієнтована на розширення спектра туристичних послуг. Йдеться про розвиток медичного, гастрономічного, пригодницького та культурно-пізнавального туризму. Це сприяє розширенню цільової аудиторії та зменшенню залежності від сезонних коливань попиту.

Розвиток туристичної інфраструктури

Інфраструктурний розвиток є одним із базових напрямів державної туристичної політики. Він передбачає модернізацію транспортної системи, розвиток авіасполучення, покращення готельної бази та підвищення якості туристичних послуг. Особлива увага приділяється регіонам із високим туристичним потенціалом, але недостатнім рівнем інфраструктурного забезпечення, зокрема північним районам країни (Saukh, 2022).

Важливу роль у реалізації інфраструктурних проєктів відіграє механізм державно-приватного партнерства, що дозволяє залучати приватні інвестиції та підвищувати ефективність розвитку туристичної галузі.

Цифровізація туристичної галузі

Сучасною тенденцією розвитку є активна цифровізація туристичного сектору. Використання онлайн-платформ бронювання, мобільних додатків, цифрових сервісів та аналітичних технологій суттєво змінює організацію туристичних подорожей.

Цифрові технології сприяють підвищенню ефективності маркетингу туристичних дестинацій, покращенню взаємодії з туристами та формуванню

персоналізованих туристичних пропозицій. Це є особливо важливим в умовах посилення глобальної конкуренції за туристичні потоки.

Міжнародне просування туристичного бренду

Одним із пріоритетних напрямів є формування та просування національного туристичного бренду Бразилії на міжнародному рівні. Це здійснюється через участь у міжнародних туристичних виставках, проведення рекламних кампаній та розвиток співпраці з міжнародними туристичними організаціями.

Важливу роль у цьому процесі відіграє національна туристична організація Embratur, яка відповідає за просування Бразилії як привабливого туристичного напряму на світовому ринку.

Розвиток регіонального туризму

Стратегічним завданням є зменшення регіональних диспропорцій у розвитку туристичної галузі. Держава стимулює розвиток туристичної інфраструктури у менш розвинених регіонах, що сприяє рівномірнішому розподілу туристичних потоків і створенню нових робочих місць.

Особливе значення має розвиток внутрішнього туризму, який виконує стабілізуючу функцію для галузі, особливо в умовах глобальних кризових явищ.

Таким чином, стратегічний розвиток туристичної галузі Бразилії базується на комплексному підході, що включає екологічну стійкість, інноваційний розвиток, модернізацію інфраструктури та активне міжнародне просування. Реалізація цих заходів дозволить підвищити конкурентоспроможність країни на світовому туристичному ринку та забезпечити довгострокове зростання галузі.

Перспективи розвитку туризму в Бразилії

Бразилія має значний туристичний потенціал завдяки великій території, природному різноманіттю та багатій культурній спадщині. Перспективи розвитку туристичної галузі визначаються поєднанням внутрішніх ресурсних можливостей і зовнішніх викликів, що формують позиції країни на міжнародному туристичному ринку. У сучасних умовах ключове значення мають орієнтація на сталий розвиток, диверсифікація туристичних продуктів та підвищення якості туристичних послуг.

Одним із найбільш перспективних напрямів залишається пляжний туризм. Узбережжя Атлантичного океану, а також відомі курортні міста Ріо-де-Жанейро, Салвадор і Флоріанополіс щорічно приваблюють значні обсяги туристів. Подальший розвиток цього сегмента пов’язаний із модернізацією готельної інфраструктури, покращенням транспортної доступності та підвищенням рівня безпеки.

Важливі перспективи має екологічний туризм. Амазонські тропічні ліси, водоспади Ігуасу та природоохоронні території є унікальними туристичними об’єктами світового значення. Зростання глобального інтересу до сталого туризму сприяє розвитку екологічних маршрутів, національних парків і програм збереження біорізноманіття. Це також створює нові можливості для зайнятості місцевого населення та залучення інвестицій у регіони.

Перспективним напрямом є культурно-пізнавальний туризм. Бразилія вирізняється багатою культурною спадщиною, музичними традиціями, танцювальною культурою та масштабними фестивалями, серед яких особливе місце посідає карнавал у Ріо-де-Жанейро. Історичні міста та культурні традиції різних етнічних груп формують привабливий туристичний імідж країни.

Окрему роль відіграє розвиток подієвого та спортивного туризму. Проведення міжнародних спортивних та культурних заходів сприяє підвищенню впізнаваності країни, розвитку інфраструктури та залученню туристів з усього світу. У перспективі Бразилія має потенціал для подальшого зміцнення позицій як центру міжнародних подій.

Таким чином, перспективи розвитку туризму в Бразилії базуються на ефективному використанні природних і культурних ресурсів, модернізації інфраструктури та посиленні міжнародного позиціонування країни. Це створює передумови для стабільного зростання туристичної галузі та підвищення її ролі в національній економіці.

Для оцінки перспектив розвитку туристичної сфери Бразилії доцільно застосувати PEST-аналіз, який дозволяє визначити вплив політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів на галузь туризму (табл. 14).

Таблиця 14. PEST-аналіз розвитку туризму в Бразилії

Фактор	**Характеристика впливу на туризм**
Політичні (Political)	Державна підтримка туристичної галузі; розвиток міжнародних туристичних зв'язків; спрощення візового режиму для окремих країн; підготовка та проведення міжнародних заходів; питання безпеки туристів у великих містах.
Економічні (Economic)	Зростання інвестицій у транспортну та готельну інфраструктуру; вплив валютного курсу на туристичні потоки; розвиток малого та середнього бізнесу у сфері послуг; економічна нестабільність окремих регіонів.
Соціальні (Social)	Висока культурна привабливість країни; популярність бразильського карнавалу, футболу та музики; гостинність населення; підвищення інтересу туристів до екологічного та етнічного туризму.

Технологічні (Technological)	Розвиток онлайн-бронювання та цифрових платформ; удосконалення транспортної інфраструктури; використання сучасних інформаційних технологій у туристичному сервісі; активне просування туристичних послуг через соціальні мережі.

PEST-аналіз свідчить, що політичні фактори включають державну підтримку туризму, розвиток міжнародного співробітництва та заходи щодо забезпечення безпеки. Економічні фактори охоплюють рівень інвестицій, валютну стабільність та доходи населення. Соціальні чинники визначаються культурною привабливістю країни та популярністю масових подій. Технологічні фактори пов'язані з цифровізацією туристичних послуг, розвитком онлайн-платформ і транспортної інфраструктури.

Отже, результати PEST-аналізу свідчать про значний потенціал розвитку туристичної галузі Бразилії за умови ефективного використання її природних і культурних ресурсів.

SWOT-аналіз дозволяє встановити, що сильними сторонами Бразилії є природне багатство та культурна унікальність (табл.15). Слабкі сторони пов'язані з інфраструктурними та соціально-економічними проблемами. Можливості розвитку зумовлені зростанням попиту на екологічний туризм та інвестиційною активністю. Загрози включають екологічні ризики та вплив глобальних кризових явищ.

Сильні сторони Бразилії базуються на її природному багатстві та культурній унікальності, що формує її привабливість на світовому туристичному ринку. Водночас слабкі сторони пов'язані переважно з інфраструктурними та соціальними проблемами.

Таблиця 15. SWOT-аналіз туристичної галузі Бразилії

Сильні сторони (Strengths)	**Слабкі сторони (Weaknesses)**
Унікальні природні ресурси (Амазонія, водоспади Ігуасу)	Недостатньо розвинена транспортна інфраструктура
Різноманітність кліматичних зон	Високий рівень злочинності в окремих регіонах
Популярні туристичні події (карнавал)	Нерівномірний розвиток туризму між регіонами
Велика територія та різноманіття ландшафтів	Недостатній рівень сервісу в деяких районах
Багата культура та історична спадщина	Мовний бар'єр (португальська мова)
Можливості (Opportunities)	**Загрози (Threats)**
Розвиток екотуризму	Екологічні проблеми (вирубка лісів,

	забруднення)
Зростання міжнародного туризму	Глобальні економічні кризи
Інвестиції в туристичну інфраструктуру	Пандемії та інші глобальні ризики
Розвиток цифрових технологій у туризмі	Конкуренція з іншими туристичними країнами
Популяризація внутрішнього туризму	Політична нестабільність

Можливості розвитку галузі значною мірою залежать від інвестицій, впровадження інновацій та зростання попиту на екологічний туризм. Проте існують і суттєві загрози, зокрема екологічні проблеми та глобальні кризи, які можуть негативно вплинути на туристичні потоки.

SWOT-аналіз показує, що Бразилія має значний потенціал для подальшого розвитку туризму, але потребує комплексного підходу до вирішення внутрішніх проблем. Ефективне використання сильних сторін і можливостей дозволить мінімізувати вплив загроз і підвищити конкурентоспроможність країни на міжнародному туристичному ринку.

Сучасний стан туризму в Бразилії характеризується позитивною динамікою розвитку та поступовим відновленням після пандемії. Країна має значний потенціал завдяки природним і культурним ресурсам. Водночас для подальшого розвитку необхідно вирішити інфраструктурні та соціально-економічні проблеми.

Отже, Бразилія має значний потенціал для розвитку туристичної галузі, однак його реалізація потребує комплексного підходу та ефективного управління.

Висновки. Міжнародний туризм є важливою складовою світової економіки, що виконує економічні, соціальні та інтеграційні функції. Його розвиток визначається рівнем економічного розвитку країн, станом інфраструктури, політичною стабільністю та безпековими чинниками.

Бразилія має значний туристичний потенціал завдяки природним ресурсам, культурній спадщині та можливостям розвитку різних видів туризму, зокрема пляжного, екологічного, культурно-пізнавального та подієвого.

Водночас розвиток туристичної галузі стримується проблемами безпеки, нерівномірністю інфраструктури, соціально-економічними диспропорціями та екологічними викликами.

Порівняння з Мексикою та Іспанією показує, що Бразилія поступається за рівнем розвитку туристичної інфраструктури та масштабами туристичних потоків, однак має значний потенціал для зростання.

Результати PEST- та SWOT-аналізу підтверджують, що за умови ефективної державної політики та інвестиційної підтримки країна може зміцнити свої позиції на світовому туристичному ринку.

Отже, міжнародний туризм є важливим фактором економічного розвитку, а Бразилія має реальні передумови для подальшого розширення туристичної галузі.

ЛІТЕРАТУРА:

Мальська М. П. (2021). *Міжнародний туризм і сфера послуг* : підручник. Київ : Знання, 661 с.
Миронов Ю.Б. (2021). Міжнародний туризм : навч. посіб. / за ред. Ю. Б.. Львів : Львівська політехніка, 308 с.
Папп В. В. (2022). Туристичний потенціал країн світу. Ужгород : Говерла, 340 с.
Петренко О. В. (2021). Туристична індустрія світу. Київ : Каравела, 310 с.
Саух І.В. (2022). *Глобальні тенденції розвитку туризму*. Київ : Ліра. К, 298 с.
Смаль І. В. (2021). Туристичні ресурси світу. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 336 с.
OECD. (2025). *Tourism in Brazil.* OECD Tourism Trends and Policies. Paris : OECD Publishing, 180 p.
WTTC. (2025). World Travel & Tourism Council. *Brazil Travel & Tourism Economic Impact* WTTC.
Ministry of Tourism of Brazil (2026). (n.d.). Retrieved June 23, 2026, URL: https://www.gov.br/turismo(https://www.gov.br/turismo)
Brazilian Institute of Geography and Statistics. (2024). URL: https://www.ibge.gov.brBrasil Ecotourism Guide. Rio de Janeiro : Brazilian Tourism Board, 120 p.
UN Tourism (2025). Reports of Worldwide Tourist Organization https://tourlib.net/wto.htm

ABSTRACTS

Section 1. Historical aspects, evolution, and modern transformations of key destinations

***Vadym Orekhovskyi*. Tourism in the Ancient World: Features of Development in Ancient Greece and Rome**. The aim of the study is a comprehensive analysis of the development of travel and early forms of tourism in Ancient Greece and the Roman Empire. It reveals the main conditions of travel in the ancient world: the condition of roads, means of transport, the features of sea travel, as well as the risks associated with robbery and piracy. Considerable attention is paid to the social aspects of travel, in particular the institutios of hospitality and the formation of the first elements of tourism infrastructure. The author examines in detail different types of travel: religious, sports, health, educational, trade. It is shown that such travel was an important component of the cultural, economic and religious life of ancient societies. The emergence of elements of tourist culture - souvenirs, graffiti, guide services and the emergence of specialized travel routes - is highlighted. In general, the study demonstrates that in the ancient world there were already numerous features inherent in modern tourism.

***Vasylchuk Volodymyr*. Historical aspects of the evolution of tourism in Germany.** The section explores the genesis, evolution, and current state of the tourism sector and the hotel industry in Germany in the context of world civilization development and globalization processes. The transition from spontaneous travel to organized tourism under the influence of industrialization and the expansion of railway and shipping transport is examined. The evolution of theoretical approaches to tourism studies (ranging from early German-language concepts of Fremdenverkehr to modern interdisciplinary research) is analyzed. Special attention is paid to the philosophical and anthropological aspects of travel through the concept of Homo viator, as well as the role of sacred texts and pilgrimage in the historical development of journeys.
The stages of the formation of the hospitality industry are highlighted—from ancient and medieval roadside taverns and monastic shelters to luxury grand hotels and modern hotel chains. The regional specifics of tourism development in the federal states of Germany are investigated, focusing on the role of the exhibition business, gastronomic and wine tourism (features of German winemaking and traditional festivals such as Oktoberfest), as well as health, wellness, and sanatorium-resort potential. A statistical and economic analysis of the relationship between regional GDP and tourism development indicators is carried out. The activities of leading

industry associations and the state policy supporting and regulating the tourism sector at the present stage are characterized.

***Tsypko Victoria*. Cruise Tourism in the Context of Global Transformations and Challenges: The UAE Experience**. This section of the monograph highlights the theoretical and methodological foundations and current development trends of cruise tourism as a highly dynamic element of the global hospitality industry. The evolution of water journeys, the specifics of cruise product classification, as well as key organizational, legal, and marketing aspects of marine and river tourism operations are examined. Special attention is focused on analyzing the infrastructure potential, route geography, and consumer behavior patterns on a global scale.

Using the United Arab Emirates as a case study, the prospects of transforming the region into a leading global cruise hub are comprehensively analyzed. The role of key port terminals (Dubai, Abu Dhabi, and Sharjah) and the Cruise Arabia regional alliance in developing multimodal logistics and the «Fly-Cruise» system is determined. The socio-economic impact of the industry, the influence of seasonality, and environmental safety challenges are assessed, alongside outlining strategic directions for the sustainable development of cruise tourism taking into account modern trends in decarbonization and digitalization.

***Borysova Oksana.* Sightseeing Objects in the Area Studies of France**. The monograph examines the theoretical and practical aspects of studying France's excursion sites within the context of country studies and the development of excursion tourism. Particular attention is devoted to the historical-cultural, sacred, and memorial dimensions of the country’s tourism space, which allows for revealing the multifaceted nature of its national heritage, the specifics of cultural memory formation, and the significance of material and immaterial values in preserving historical identity. Within the framework of the research, necropolis excursion sites are considered as sources of historical information and components of the cultural landscape, along with France's sacred natural and cultural heritage as an important resource for educational tourism.

A special place is occupied by the study of memorial locations associated with the life and activities of prominent representatives of Ukraine, which contributes to deepening the understanding of Ukrainian-French cultural interrelations and actualizes the potential of such sites in the development of thematic excursion routes aimed at fostering international cultural dialogue.

Section 2. Economic impact, specialized types, and regional specificities

Shcherbakova Nadiia. **The Impact of International and Domestic Tourism on the US Economy**. This work examines the impact of international and domestic tourism on the economy of the United States of America. It analyses trends in tourist flows, expenditure, value added and employment, and identifies the role of tourism in the development of transport infrastructure, the hotel and restaurant sector, the retail trade and the entertainment industry. The paper examines the characteristics of the recovery of tourism following the COVID-19 pandemic, current trends in international and domestic tourism demand, as well as the main challenges and prospects for the development of the US tourism industry. It substantiates the cross-sectoral nature of tourism and its significance for economic growth, job creation and regional development.

Lavrynovych Olena. **Theoretical Foundations and Dimensions of Inclusive Tourism Implementation: The Spanish Experience**. The study provides a comprehensive theoretical and methodological examination of inclusive tourism as an integral component of the contemporary socially oriented development of the tourism sector. It analyzes the evolution of conceptual foundations of accessibility in tourism—ranging from socio-compensatory models and the «tourism for all» concept to modern universal approaches and the barrier-free paradigm, which is of particular relevance to Ukraine in the context of postwar recovery. The multifunctional nature of inclusive tourism is revealed, combining recreational, rehabilitation, and sociocultural functions, while ensuring the integration of universal design principles across all stages of tourism product creation. The core dimensions of inclusive tourism implementation—state-regulatory, infrastructural, organizational-managerial, sociocultural, and personal—are identified and characterized, forming a holistic analytical model for ensuring an accessible and barrier-free environment. Based on the generalization of international experience (specifically Spanish practices) and domestic realities, the study substantiates pathways for developing an inclusive tourism ecosystem that harmonizes public policy, digital technologies, transport infrastructure, and professional ethics to guarantee equal opportunities, mobility, and respect for human dignity.

Gedin Maksim. **Features of the Development of Cultural and Educational Tourism in China and Ukraine**. This paper examines the distinctive nature and uniqueness of the development of cultural and educational tourism in China and Ukraine. It analyses its key destinations and main trends, which characterise the significance and essence of this category. It has been established that, in addition to

its informational nature, this type of tourism is also cognitive, educational and elitist in character, promoting and explaining cultural ideas aimed at satisfying consumer needs through the use of tourism products. It has been established that both countries possess exceptionally rich resources; however, their tourism potential, infrastructure and management strategies differ significantly. The key factors for the successful development of cultural and educational tourism in China have been analysed, in particular government policy, strategic planning, infrastructure projects and the active digitalisation of the cultural sector. A comparative analysis has been carried out between the Chinese experience and the opportunities for Ukraine, where historical, cultural and religious tourism holds significant potential. The prospects for implementing China's best practices to develop Ukrainian cultural and educational tourism have been identified. Historical parallels and opportunities for the development of religious tourism in China and Ukraine have been established, using the example of the potential for organising pilgrimage tours within the framework of Buddhism, Taoism and the educational and cultural practices of Confucianism.

Ivasyshyna Nataliia. **Current State and Prospects for Tourism Development in Brazil**. The study examines the current state and development prospects of tourism in Brazil in the context of international tourism and the global services market. It considers the economic, social, and integration functions of international tourism and identifies the key factors influencing its development, including economic conditions, infrastructure, political stability, and security. Particular attention is paid to Brazil's significant tourism potential, based on its natural resources, cultural heritage, and opportunities for developing various types of tourism, including beach, ecotourism, cultural, educational, and event tourism. The study identifies the main challenges facing Brazil's tourism industry, such as security concerns, uneven infrastructure development, socioeconomic disparities, and environmental issues. A comparative analysis of Brazil, Mexico, and Spain highlights Brazil's relative disadvantages in tourism infrastructure and the scale of international tourist flows, while also demonstrating its considerable potential for future growth. The results of PEST and SWOT analyses confirm that effective government policies and investment support can contribute to strengthening Brazil's position in the global tourism market. The study concludes that international tourism is an important driver of economic development and that Brazil has favourable conditions for further tourism industry expansion.

Section 3. Innovation, sustainable development, and historical and cultural potential of markets

***Bondarenko Vladislava*. Innovative Mechanisms for the Development of Canada's Hotel Business in the Context of Digitalization, Sustainable Tourism, and Transformation of Consumer Demand**. This research examines the mechanisms and strategic approaches underpinning the innovative development of Canada's hotel industry amid the ongoing digital transformation of the economy, the advancement of sustainable tourism, and the evolution of consumer demand. It provides a comprehensive analysis of the principal determinants of structural and operational change within the sector, including technological progress, shifting tourist preferences, the recovery of the tourism industry following the global pandemic, and the distinctive regional and natural tourism assets of Canada. Particular emphasis is placed on the implementation and integration of digital technologies into hotel management and service delivery, encompassing online reservation platforms, property management systems, artificial intelligence, process automation, and personalized guest services. Furthermore, the research examines the growing role of environmental responsibility, efficient resource utilization, and sustainable business practices in enhancing the operational effectiveness and competitive position of Canadian hotels.

The research establishes strategic priorities for the modernization of the hotel industry through the systematic integration of digital innovation, sustainability principles, customer-oriented management approaches, and human capital development. It identifies the principal opportunities and constraints associated with technological transformation, including capital investment requirements, cybersecurity threats, data protection challenges, workforce competencies, and organizational adaptation. The proposed conceptual framework underscores the importance of aligning technological innovation, environmental sustainability, and service quality to strengthen the long-term resilience, adaptability, and competitiveness of Canada's hotel sector. The theoretical and practical implications of the research may be relevant to scholars, academic professionals, students, tourism and hospitality practitioners, and policymakers engaged in advancing sustainable and innovation-oriented development within the hospitality industry.

***Ivanchuk Svitlana*. The Uniqueness of Active Tourism in Australia**. The development of active tourism in Australia is examined in the context of the country's unique natural and recreational resources, tourism infrastructure, and current trends in the global tourism industry. It explores theoretical approaches to defining active and adventure tourism and their relationship with the sustainable

development of tourist destinations, the protection of natural heritage, and the preservation of cultural values. The book characterizes Australia's key resources for active recreation, including ocean coastlines, coral reefs, mountain ranges, desert landscapes, tropical rainforests, national parks, and protected natural areas. Particular attention is paid to such tourism activities as trekking, hiking, surfing, diving, cycling, camping, kayaking, rock climbing, and adventure travel.
The book highlights the socioeconomic significance of active tourism for regional development in Australia, support for local communities and small and medium-sized tourism businesses, and enhancement of the country's international tourism appeal. It examines current challenges facing this sector, including tourist safety, the conservation of vulnerable ecosystems, the management of tourist flows, adaptation of infrastructure to climate change, and compliance with environmental responsibility principles. The importance of an integrated approach to tourism product development is substantiated, emphasizing the combination of natural resources, physical activity, cultural experiences, quality services, and the responsible use of tourist destinations. The book may be of interest to researchers, educators, students, tourism professionals, and anyone interested in the development of active tourism and the sustainable management of tourist destinations.

***Podpisnov Denys*. Military-historical heritage as a factor in the development of international tourism in Poland and the Baltic states**. This chapter examines military-historical heritage as a driver of international tourism development in Poland and the Baltic states. Drawing on the concept of dissonant heritage (Tunbridge & Ashworth), it uses systemic, comparative and structural-functional approaches to identify the shared mechanisms and the regional differences in how a militarised past is turned into a tourism product. The Polish model is multilayered. It combines the adaptive reuse and museumisation of fortifications and castles (Malbork, Zamość, Toruń, Modlin, Przemyśl), the conversion of former Soviet garrison towns (Bornesulinowo), the development of dispersed battlefield landscapes (the Battle of Łódź), the modernisation of interpretive museums (the Warsaw Rising Museum), and the ethically regulated memorialisation of Nazi camps (Auschwitz-Birkenau, Majdanek, Sobibór). The Baltic model is built mainly on twentieth-century "difficult" heritage: occupations, the Cold War and the restoration of independence. It rests on the "brown" and "green" heritage of the former Soviet coastal zone and on cross-border cooperation through the Military Heritage project. The revitalisation cases of Lennusadam in Tallinn, Karosta in Latvia and the Cold War Museum near Plungė in Lithuania show different ways of balancing commercialisation with memorial ethics. The author concludes that military heritage becomes a competitive international tourism resource only with effective institutional management, diversified funding

(including EU funds), modern interpretation, adequate infrastructure and the involvement of local communities. In both regions, military-historical tourism has moved beyond a niche segment. It now serves as a multifunctional instrument of regional development, cultural diplomacy, historical education and territorial branding.

ABOUT THE AUTHORS

Section 1. Historical aspects, evolution, and modern transformations of key destinations

1.1. *Vadym Orekhovskyi* – D. Sc. in Historical Sciences. Professor.
Professor of the department of food technologies, hotel and restaurant and tourist service. Chernivtsi trade and economic institute.
State University of Trade and Economics. Chernivtsi. Ukraine

1.2. *Vasylchuk Volodymyr* – D.Sc. in Historical Sciences. Professor.
Head of the Department of History and Tourism.
Kyiv National Linguistic University. Kyiv. Ukraine.

1.3. *Tsypko Victoria* – Professor. Professor at the department of Tourism.
Head at the Department of Tourism.
National Transport University. Kyiv. Ukraine

1.4. *Borysova Oksana* – Ph. D in Geographic Sciences.
Associate Professor of the Department of Tourism.
National Transport University. Kyiv. Ukraine.

Section 2. Economic impact, specialized types, and regional specificities

2.1. *Shcherbakova Nadiia* – Ph. D in Economic Sciences
Associate Professor. Associate Professor of the Department of Tourism.
National Transport University. Kyiv. Ukraine.

2.2. *Lavrynovych Olena* – Ph. D in Philosophy Sciences.
Associate Professor of the Department of Philosophy and Pedagogical.
National Transport University. Kyiv. Ukraine.

2.3. *Gedin Maksim* – Ph. D in Historical Science, Associate Professor .
Associate Professor of the Department of History and Tourism.
Kyiv National Linguistic University. Kyiv. Ukrain.

2.4. *Ivasyshyna Nataliia* – Ph. D in Economic Sciences.
Associate Professor. Associate Professor of the Department of Tourism.
National Transport University. Kyiv. Ukraine.

Section 3. Innovation, sustainable development, and historical and cultural potential of markets

3.1. *Bondarenko Vladislava* – Senior Lecturer of the Department of Tourism. National Transport University. Kyiv. Ukraine.

3.2. Ivanchuk Svitlana – Ph. D in Economic Sciences. Associate Professor. Associate Professor of the Department of Tourism. National Transport University. Kyiv. Ukraine.

3.3. *Podpisnov Denys* – Assistant Lecturer of the Department of Tourism National Transport University, Kyiv, Ukraine

INTERNATIONAL TOURISM IN THE MODERN WORD , PH Education and Sciense , 2026 , 305 p.

Editorial board

1. **Tsypko Victoriia**–Professor. Professor at the department of Tourism. Head at the Department of Tourism. National Transport University. Kyiv. (Ukraine);
2. **Vasylchuk Volodymyr** – D.Sc. in Historical Sciences. Professor. Head of the Department of History of Ukraine and Tourism. Kyiv National Linguistic University. Kyiv. (Ukraine);
3. **Shcherbakova Nadiia –** Ph. D in Economic Sciences. Associate Professor. Associate Professor of the Department of Tourism. National Transport University. Kyiv. (Ukraine).

Reviewers

Ing. Marek Dvořák, Ph.D., Ing.Paed.IGIP is an assistant professor and researcher at the Department of Trade and Finance, Faculty of Economics and Management (PEF) at the Czech University of Life Sciences Prague (ČZU) https://sciprofiles.com/profile/Dvorak

mgr. Yekimov Sergiy PhD , assistant professor ,Faculty of Business and Economics , Department of Business Economics, Mendel University in Brno https://pef.mendelu.cz/lide-na-mendelu/?pid=125349&psn=200

Publishing house Education and Science s.r.o.
· IČO : 271 56 877 · Olštýnská 607/1, Praha 8· MS v Praze , oddíl C,vložka 100614.

ISBN 978-80-909811-4-0

© Team of authors , 2026

TABLE OF CONTENTS

Section 1. Historical aspects, evolution, and modern transformations of key destinations

1.1. Tourism in the Ancient World: Features of Development in Ancient Greece and Rome 6
1.2. Historical Aspects of the Evolution of Tourism in Germany 35
1.3. Cruise tourism in the context of global transformations and challenges: The UAE experience 58
1.4. Excursion Objects in the Area Studies of France 84

Section 2. Economic impact, specialized types, and regional specificities

2.1. Impact of International and Domestic Tourism on the US Economy 109
2.2. Theoretical Foundations and Dimensions of Inclusive Tourism Implementation in Spain 143
2.3. Specifics of the Development of Cultural and Educational Tourism in China and Ukraine 162
2.4. Current State and Development Prospects of Tourism in Brazil 190

Section 3. Innovation, sustainable development, and historical and cultural potential of markets

3.1. Innovative Mechanisms for Hotel Business Development in Canada in the Context of Digitalization, Sustainable Tourism, and Consumer Demand Transformation 222
3.2. Uniqueness of Active Tourism in Australia 247
3.3. Military-Historical Heritage as a Factor in the Development of International Tourism in Poland and the Baltic States 276

Annotation 297

About the authors 304